

23.05.2023

Asia/2

§ 96

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle HUSin yhtymäkokouksessa käsiteltävästä HUSin talousarviokehyksestä

HEL 2023-006492 T 02 02 01

Lausunto

Sosiaali- terveys- ja pelastuslautakunta lausui kaupunginhallitukselle, että HUS-yhtymän kehyksen vuodelle 2024 tulisi olla 2 236 235 000 euroa. Samalla lautakunta toteaa, että budjetti on niukka HUSin eri tehtävien ja kertyneen palveluvelan näkökulmasta. Siksi lautakunta toteaa, että Helsingin on jatkettava mahdollisimman ponnekasta vaikutustyötä valtion suuntaan valtionrahoituksen kasvattamiseksi.

Lisäksi lautakunta toteaa, että talousarviokehys ei välttämättä vielä ole lopullinen, koska Uudenmaan hyvinvointialueille tuleva valtion kokonaisrahoitus ei vielä ole lopullisesti selvillä ja tietojen tarkentuessa syksyn aikana talousarviokehys voi muuttua. Mahdollisista muutoksista päätetään erikseen.

Käsittely

Jäsen Maaret Castrén ilmoitti olevansa esteellinen hallintolain 28.1 § kohdan 4 (palvelussuhdejääviys) mukaisesti. Jäsen saapui kokoukseen tämän asian käsittelyn jälkeen. Varajäsen Yaron Nadbornik osallistui kokoukseen.

Jäsen Seija Muurinen ilmoitti olevansa esteellinen hallintolain 28.1 § kohdan 5 (yhteisöjääviys) mukaisesti. Jäsen saapui kokoukseen tämän asian käsittelyn jälkeen. Varajäsen ei osallistunut kokoukseen.

Ennen asian käsittelyn aloittamista jäsen Martina Houtsonen ilmoitti olevansa esteellinen hallintolain 28.1 § kohdan 4 (palvelussuhdejääviys) mukaisesti. Jäsen poistui kokouksesta ennen tämän asian käsittelyn aloittamista ja pysyi poistuneena asian käsittelyn ajan. Varajäsen ei osallistunut kokoukseen.

Ennen asian käsittelyn aloittamista jäsen Kati Juva ilmoitti olevansa esteellinen hallintolain 28.1 § kohdan 4 (palvelussuhdejääviys) mukaisesti. Jäsen poistui kokouksesta ennen tämän asian käsittelyn aloittamista ja pysyi poistuneena asian käsittelyn ajan. Varajäsen ei osallistunut kokoukseen.

Ennen asian käsittelyn aloittamista jäsen Oula Silvennoinen ilmoitti olevansa esteellinen hallintolain 28.1 § kohdan 5 (yhteisöjääviys) mukai-

23.05.2023

Asia/2

sesti. Jäsen poistui kokouksesta ennen tämän asian käsittelyn aloittamista ja pysyi poistuneena asian käsittelyn ajan. Varajäsen ei osallistunut kokoukseen.

Talous- ja suunnittelujohtaja Sampo Pajari oli kutsuttuna asiantuntijana.

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Meri Valkama: Lisätään ensimmäisen kappaleen perään seuraavat virkkeet: "Samalla lautakunta toteaa, että budjetti on niukka HUSin eri tehtävien ja kertyneen palveluvelan näkökulmasta. Siksi lautakunta toteaa, että Helsingin on jatkettava mahdollisimman ponnekasta vaikutustyötä valtion suuntaan valtionrahoituksen kasvattamiseksi."

Kannattaja: puheenjohtaja Daniel Sazonov

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta hyväksyi yksimielisesti ilman äänestystä jäsen Meri Valkaman vastaehdotuksen.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta antoi asiasta hyväksytyyn vastaehdotuksen osalta esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sampo Pajari, talous- ja suunnittelujohtaja, puhelin: 310 42246
sampo.pajari(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Sosiaali- terveys- ja pelastuslautakunta lausuu kaupunginhallitukselle, että HUS-yhtymän kehysten vuodelle 2024 tulisi olla 2 236 235 000 euroa.

Lisäksi lautakunta toteaa, että talousarviokehys ei välttämättä vielä ole lopullinen, koska Uudenmaan hyvinvointialueille tuleva valtion kokonaisrahoitus ei vielä ole lopullisesti selvillä ja tietojen tarkentuessa syksyn aikana talousarviokehys voi muuttua. Mahdollisista muutoksista päätetään erikseen.

Esittelijän perustelut

Talous- ja suunnittelujohtaja ***** on kutsuttuna asiantuntijana.

23.05.2023

Asia/2

Sote-uudistuksen rahoitusmalli ja sen vaikutukset

Valtion rahoitus sosiaali- ja terveystalouteen sekä pelastustoimeen on yleiskatteellista. Kokonaisuudesta rahoitetaan Helsingin kaupungin ja Uudenmaan hyvinvointialueiden järjestämistä vastaavalla olevat palvelut sekä HUSin järjestämistä vastaavalla olevat ja järjestämispöytäkirjan perusteella tuottamat palvelut. Yleiskatteellinen rahoitus koostuu laskennallisesta rahoituksesta ja siirtymätasauksesta. Valtion yleiskatteellinen rahoituksen pohja hyvinvointialueille määräytyy lopullisesti vuosien 2021 ja 2022 tilinpäätöstietojen perusteella.

Valtion yleiskatteellisen rahoituksen pohjaa korotetaan vuosittain kustannustason nousulla ja arvioidulla palvelutarpeen kasvulla. Kustannustason nousua ilmentää hyvinvointialueiden kustannustason indeksi. Hyvinvointialueindeksi koostuu ansiotasoindeksistä (painoarvo 60 %), kuluttajahintaindeksistä (painoarvo 30 %) sekä hyvinvointialueyhtälönantajan sosiaaliturvamaksusta (painoarvo 10 %). Kustannustasossa huomioidaan myös mahdolliset tehtävämuutokset. Palvelutarpeen muutoksen arviointi perustuu Terveystalouden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL:n) kehittämän ja ylläpitämän analyysimallin (some-malli) kasvuennusteeseen. Palvelutarpeen muutokseen tehdään määräaikainen 0,2 prosenttiyksikön korotus vuosille 2023–2029, jolla on tarkoitus kattaa alueille aiheutuvia muutokustannuksia. Vuodesta 2025 lähtien palvelutarpeen arvioidusta kasvusta huomioidaan 80 %.

Tuorein arvio hyvinvointialueiden kustannustason indeksistä vuodelle 2024 on 3,31 % ja palvelutarpeen muutoksesta 1,05 %. Palvelutarpeen muutokseen tulee 0,2 prosenttiyksikön korotus, joten vuoden 2024 laskennassa huomioitava palvelutarpeen muutos on 1,25 %. Hyvinvointialueiden rahoituksen kasvu suhteessa vuoden 2023 rahoitukseen on valtakunnallisesti 5,3 %.

Uusimpien (4/2023) hyvinvointialueiden rahoituslaskelmien mukaan Helsingin saama kokonaisrahoitus sosiaali-, terveys- ja pelastuspalveluihin olisi 2 723 miljoonaa euroa vuonna 2024, josta siirtymätasauksen osuus on 143 miljoonaa euroa. Kasvu vuoden 2023 rahoitukseen verrattuna olisi 5,0 %. Viimeisimmät valtion hyvinvointialueiden rahoituslaskelmat on julkaistu huhtikuussa 2023. Ne perustuvat vuoden 2021 tilinpäätöstietoihin sekä vuoden 2022 tilinpäätöksen ennakkotietoihin. Laskelmat tarkentuvat syksyllä 2023, kun saadaan kuntien lopulliset vuoden 2022 tilinpäätöstiedot. Lisäksi laskelmia tarkennetaan vielä syyskuussa 2023 valtion kehysriihen jälkeen. Rahoituslaskelmien keskenäisyydestä johtuen HUS raamin laskentaan liittyy epävarmuuksia ja HUS lopullinen rahoitus määräytyy, kun on olemassa lopullinen käsitys valtion kokonaisrahoituksesta syksyllä 2023.

Hyvinvointialueiden tehtävämuutoksina on rahoituksessa huomioitu hoitotakuun toteutus, hoivahenkilöstön vähimmäismitoitus, kansallinen mielenterveysstrategia, lastensuojelun vähimmäishenkilöstömitoitus, oppilas- ja opiskelijahuollon vahvistaminen sekä vammaispalvelujen kokonaisuudistus. Lisäksi hyvinvointialueiden rahoitukseen on tehty vähennyksiä perustuen sote-valvontalakiin sekä lakiin potilasasiavastaavista ja sosiaaliasiavastaavista. Valtiovarainministeriön mukaan tehtävämuutokset voivat vielä tarkentua syksyn kehysriihen yhteydessä. Rahoituksen lisäykset eivät kohdistu erikoissairaanhoidon, joten valtion yleiskatteellisessa rahoituksessa 2024 ei ole osoitettu määrärahoja erikoissairaanhoidon tehtävämuutoksiin.

Talousarviokehysten laskennan perusteet

HUS-yhtymän perussopimuksessa on määrätty, että yhtymän taloussuunnittelu perustuu talousarviokehukseen, josta päättää HUS-yhtymän yhtymäkokous. Kehyksen valmistelua on tehty hyvinvointialueiden, Helsingin ja HUSin yhteistyönä. Kehysvalmistelua on käsitelty myös omistajien ja HUSin johdon yhteistyökokouksissa (JYK). HUSin ja jäsenten yhteisessä kehysvalmistelussa on keskusteltu kehyslaskennan periaatteista ja erilaisista vaihtoehdoista kehysten määrittämiseksi. HUSin kehysten ehdotetaan sisältävän kaikki samat osiot kuin vuonna 2023 mukaan lukien HUS järjestämisvastuulle kuuluvat ensihoito ja terveyskeskuspäivystykset/hoitopäivät sekä kapitaatioperusteiset erät. Kehys sisältää myös kaikki rahoituskulut ja poistot sekä tutkimus- ja kehitysrahat. Kehys on ollut käsiteltyssä HUSin hallituksessa 8.5. ja 15.5. HUS hallitus tekee esityksen yhtymäkokoukselle 15.6. ja tässä kokouksessa päätetään vuoden 2024 talousarvion kehuksesta. HUSin hallituksessa 15.5. päätettiin esittää yhtymäkokoukselle HUSin kehukseksi vuonna 2024 2 253 073 000 euroa.

Tässä päätösehdotuksessa HUSin kehysten lähtötaso on arvioitu vuoden 2023 rahoituksen mukaisesti huomioiden lähtötilanteen alijäämäpaineet hyvinvointialueilla, HUSissa ja Helsingissä sekä rahoitukseen tehdyt muutokset. Raamituksessa on siis arvioitu toteumia vuodelle 2023 ja tätä kautta mallinnettu talouden tasapainon tilaa kehysten laatimisen pohjaksi. HUSin osalta alijäämäpaineeseen on huomioitu palkankorotusten tulosbudjetin 2023 ylittävä vaikutus 48,5 miljoonaa euroa ja vuoden 2023 tuottavuusohjelmasta 45,5 miljoonaa euroa. Vuoden 2024 valtion rahoituksesta on vähennetty valtionvarainministeriön määrittelemät peruspalvelujen tehtävämuutosten laskennalliset kustannukset ja jaettu alueittainen rahoitus 2024 HUSin alueellisten rahoitusosuuksien mukaisesti. Tätä kautta HUSin kehukseksi vuodelle 2024 muodostuu yhteensä 2 236 235 000 euroa. Ehdotus eroaa HUSin hallituksen esityksestä 17 miljoonaa euroa (0,7 %).

23.05.2023

Asia/2

Kehyksen määrittämisessä ei ole huomioitu toiminnan käynnistämisen ja vakauttamisavustusta vuosille 2023–2025. Jäsenten ja HUSin välisiä vuonna 2024 tapahtuvia työnjaon muutoksia ei ole myöskään huomioitu, vaan ne otetaan huomioon HUSin talousarviossa, kun muutoksista on sovittu yhdessä ja niiden kustannusvaikutukset on määritetty tarkemmin.

Hyvinvointialueiden ja Helsingin oman toiminnan alijäämäpaineella 2023 ja tehtävämuutoksilla oikaistu nettokasvu vuonna 2024 on samalla tasolla kuin HUSin alijäämäpaineella oikaistu nettokasvu vuonna 2024 eli 1,9 %.

HUSin kehyslaskennassa nyt määritelty pohja muodostaa kulujen kasvun maksimin. Hyvinvointialueuudistuksen periaatteiden ja rahoituksen määräytymisen periaatteet huomioiden on taloudenpidossa varmistettava siitä, että HUS-yhtymän todelliset kustannukset eivät kasva nopeammin kuin hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin sote-kustannukset.

Jatkovalmistelu

HUS-yhtymän talousarviokehuksesta päätetään yhtymäkokouksessa 15.6.2023. Helsingin kaupungin kanta HUSin talousarviokehysten tasosta vahvistetaan kaupunginhallituksessa yhtymäkokouksen toimiohjetta annettaessa. HUS aloittaa talousarviovalmistelun kehysten pohjalta. Kehys tarkentuu syksyllä, kun valtion rahoitus tarkentuu. Talousarviosta päätetään yhtymäkokouksessa joulukuussa 2023.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sampo Pajari, talous- ja suunnittelujohtaja, puhelin: 310 42246
sampo.pajari(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kanslia